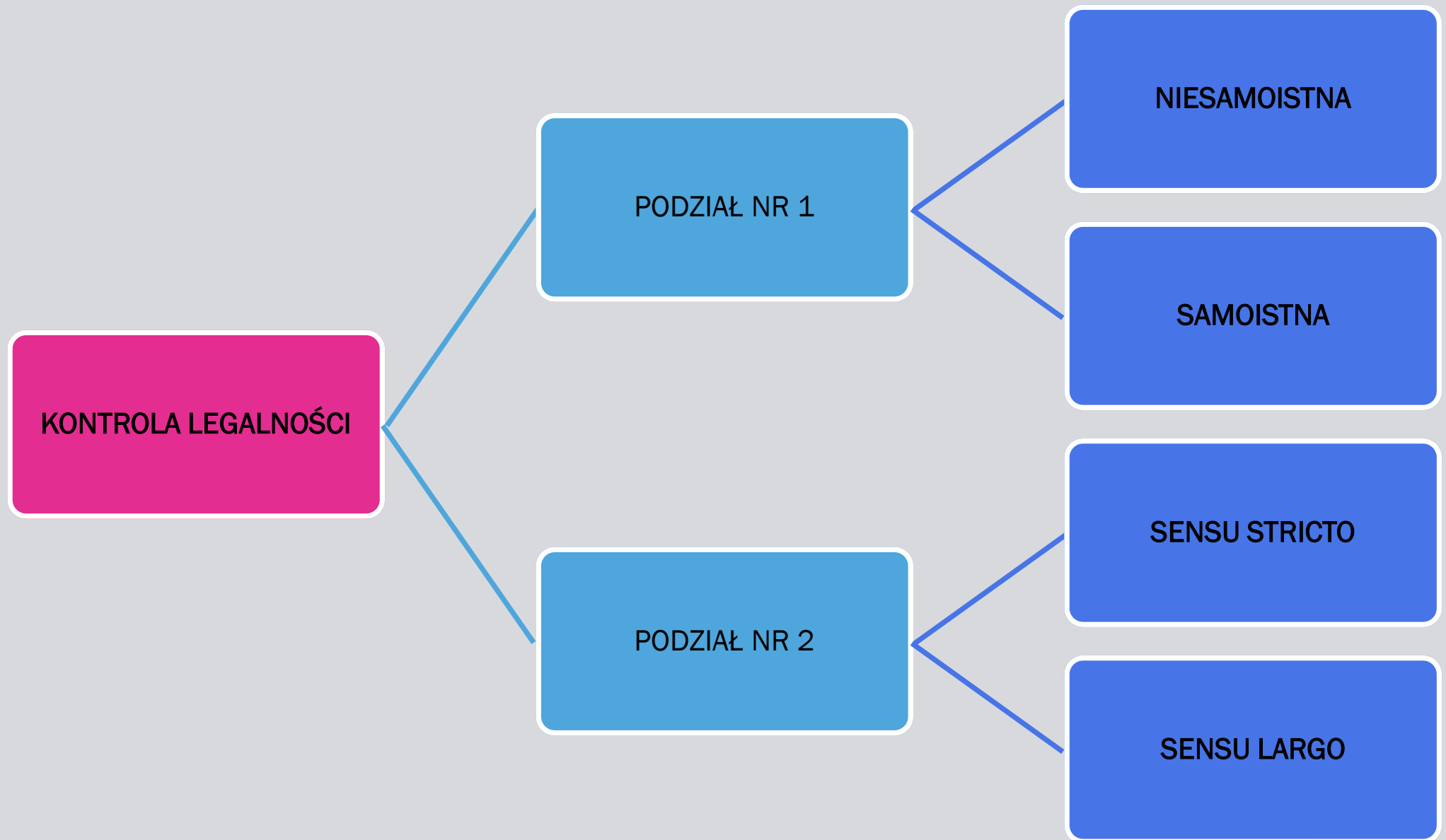

ORGANY KONTROLI LEGALNOŚCI

ORGANY KONTROLI LEGALNOŚCI

- ❑ Organy, których głównym zadaniem jest sprawdzanie czy zachowanie podmiotów zgodne jest z obowiązującym prawem
- ❑ Są uprawnione do występowania o ukaranie w przypadku:
 - a) Naruszenia prawa
 - b) Zagrożenia naruszenia prawa

KONTROLA LEGALNOŚCI

SAMOISTNA

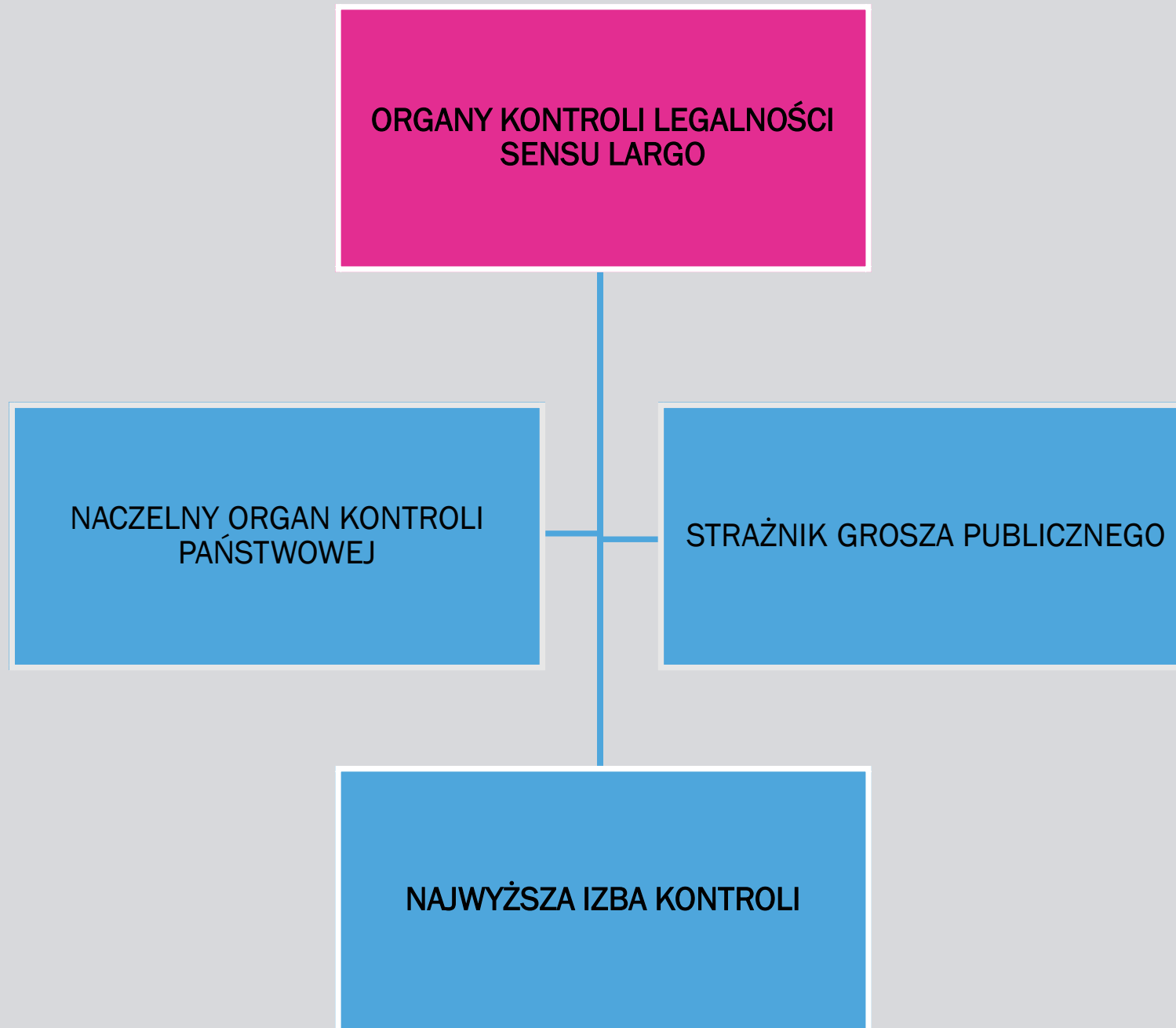
- jako **jedyna** funkcja danego organu

NIESAMOISTNA

- jako **dodatkowa** funkcja danego organu

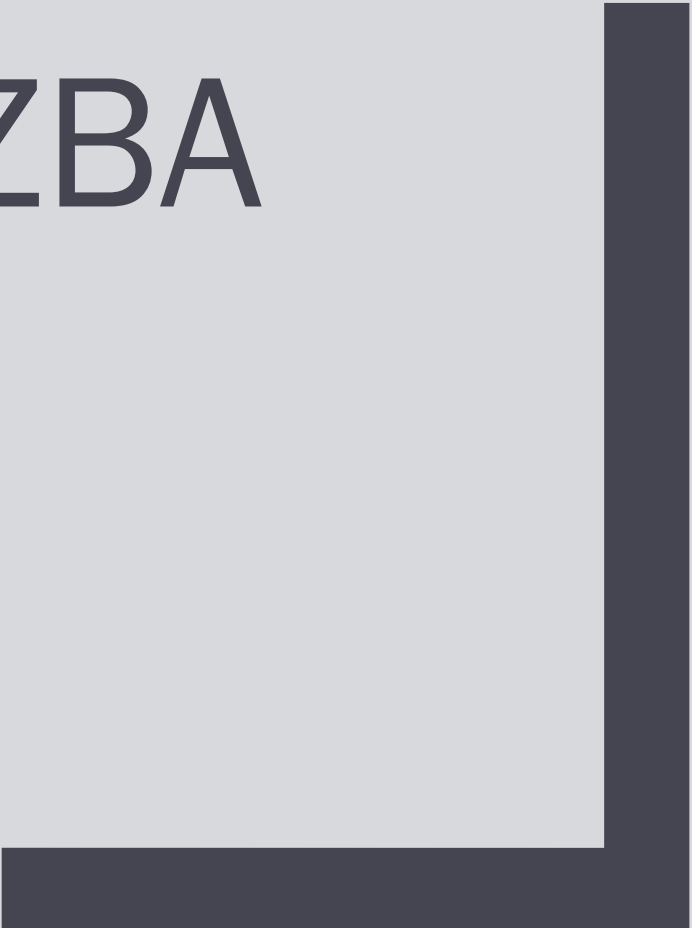
KONTROLA LEGALNOŚCI

SENSU STRICTO	SENSU LARGO
○ PROKURATURA	○ <u>NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI</u>
	○ GENERALNY INSPEKTOR OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH
	○ KRAJOWA RADA RADIOFONII I TELEWIZJI
	○ POLICJA
	○ CENTRALNE BIURO ANTYKORUPCYJNE
	○ AGENCJA BEZPIECZEŃSTWA WEWNĘTRZNEGO
	○ AGENCJA WYWIADU
	○ STRAŻ MIEJSKA
	○ PREZES URZĘDU KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
	○ PAŃSTWOWA INSPEKCJA PRACY
	○ SPOŁECZNA INSPEKCJA PRACY
	○ INSPEKCJA HANDLOWA
	○ PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA
	○ ORGANY INSPEKCJI HANDLOWEJ

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

- ❑ Ustawa o Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 23 grudnia 1994 r.
- ❑ Jako organ kontroli legalności pozostaje **NIEZALEŻNA**

ZALEŻNOŚĆ OD SEJMU

- A. POWOŁYWANIE/ODWOŁYWANIE PREZESA NIK
- B. PONOSZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI PRZED SEJMEM

C. OKREŚLANIE STATUTU NIK

D. ZLECANIE DOKONYWANIA KONTROLI (Art. 6)

1. Najwyższa Izba Kontroli podejmuje kontrole **na zlecenie Sejmu lub jego organów**, na wniosek Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesa Rady Ministrów oraz z własnej inicjatywy.

E. OBOWIĄZEK CYKLICZNEJ SPRAWOZDAWCZOŚCI (Art. 7)

ZADANIA I ZAKRES DZIAŁANIA

☐ ZAKRES PODMIOTOWY KONTROLI NIK:

Art. 2 Ustawy o NIK (!)

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

KONTROLUJE: (OBLIGATORYJNIE)

1. Najwyższa Izba Kontroli **kontroluje działalność** organów administracji rządowej, Narodowego Banku Polskiego, państwowych osób prawnych i innych państwowych jednostek organizacyjnych.

MOŻE KONTROLOWAĆ: (FAKULTATYWNIE)

2. Najwyższa Izba Kontroli **może kontrolować** działalność organów samorządu terytorialnego, samorządowych osób prawnych i innych samorządowych jednostek organizacyjnych.

3. Najwyższa Izba Kontroli **może również kontrolować** działalność innych jednostek organizacyjnych i podmiotów gospodarczych (przedsiębiorców) w zakresie, w jakim wykorzystują one majątek lub środki państwowe lub komunalne oraz wywiązują się z zobowiązań finansowych na rzecz państwa (...)

Art. 3 Ustawy o NIK

Najwyższa Izba Kontroli, kontrolując jednostki wymienione w art. 2, bada w szczególności wykonanie budżetu państwa oraz realizację ustaw i innych aktów prawnych w zakresie działalności finansowej, gospodarczej i organizacyjno-administracyjnej, w tym realizację zadań audytu wewnętrznego, tych jednostek.

Art. 4 Ustawy o NIK

1. Najwyższa Izba Kontroli kontroluje wykonanie budżetu, realizację zadań audytu wewnętrznego, gospodarkę finansową i majątkową Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Krajowej Rady Sądownictwa, Trybunału Konstytucyjnego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Krajowego Biura Wyborczego oraz Państwowej Inspekcji Pracy.

2. **Na zlecenie Sejmu** Najwyższa Izba Kontroli przeprowadza kontrolę działalności Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Rzecznika Praw Dziecka, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz Państwowej Inspekcji Pracy, tak jak działalności organów i jednostek, o których mowa w art. 2 ust. 1.

3. Kontrolę działalności Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, tak jak działalności organów i jednostek, o których mowa w art. 2 ust. 1, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadza również **na wniosek Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej**, a Kancelarii Senatu **na wniosek Senatu**.

❏ KRYTERIA KONTROLI NIK:

Art. 5 Ustawy o NIK

- 1. Najwyższa Izba Kontroli przeprowadza kontrolę pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.*
- 2. Kontrola działalności samorządu terytorialnego przeprowadzana jest pod względem legalności, gospodarności i rzetelności.*
- 3. Kontrola działalności jednostek organizacyjnych i przedsiębiorców, o których mowa w art. 2 ust. 3, jest przeprowadzana pod względem legalności i gospodarności.*

LEGALNOŚĆ	○ Zgodność działania podmiotu z obowiązującym prawem
GODPODARNOŚĆ	○ Działanie z jak najlepszymi wynikami przy poniesieniu jak najmniejszych nakładów
CELOWOŚĆ	○ Zgodność podjętych działań z zamierzonym pierwotnie celem
RZETELNOŚĆ	○ Zgodność działalności podmiotu z innymi niż prawne kryteria

❏ WYNIKI KONTROLI NIK

Art. 6

1. Najwyższa Izba Kontroli podejmuje kontrole na zlecenie Sejmu lub jego organów, na wniosek Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesa Rady Ministrów oraz z własnej inicjatywy.

Art. 8

1. Najwyższa Izba Kontroli przedkłada Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej informacje o wynikach kontroli przeprowadzonych na jego wniosek oraz informacje o wynikach kontroli przeprowadzonych na zlecenie Sejmu lub jego organów, na wniosek Prezesa Rady Ministrów, a także o wynikach innych ważniejszych kontroli.
2. Najwyższa Izba Kontroli przedkłada Prezesowi Rady Ministrów informacje o wynikach kontroli przeprowadzonych na jego wniosek oraz informacje o wynikach kontroli przedkładane Sejmowi i Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej.

POSTĘPOWANIE KONTROLNE

❑ CEL PRZEPROWADZENIA POSTĘPOWANIA KONTROLNEGO:

Art. 28 Ustawy o NIK

1. Postępowanie kontrolne ma na celu **ustalenie stanu faktycznego w zakresie działalności jednostek poddanych kontroli**, rzetelne jego udokumentowanie i dokonanie oceny kontrolowanej działalności według kryteriów określonych w art. 5.

❑ RODZAJE POSTĘPOWANIA KONTROLNEGO

Art. 28 a Ustawy o NIK

UJĘTA W PLANIE ROCZNYM	DORAŻNA
1. Kontrolę ujętą w rocznym planie pracy Najwyższej Izby Kontroli prowadzi się według programu kontroli zatwierdzonego przez Prezesa lub wiceprezesa Najwyższej Izby Kontroli.	2. Kontrolę doraźną prowadzi się za zgodą Prezesa lub wiceprezesa Najwyższej Izby Kontroli według tematyki kontroli zatwierdzonej przez dyrektora właściwej jednostki kontrolnej. Jeżeli kontrola doraźna prowadzona jest przez kilka jednostek kontrolnych, tematykę kontroli zatwierdza dyrektor jednostki koordynującej kontrolę.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Strategii

Plan pracy Najwyższej Izby Kontroli na 2018 rok

Załącznik do uchwały
Kolegium Najwyższej Izby Kontroli
z dnia 15 listopada 2017 r.

WARSZAWA LISTOPAD 2017

Mgr Karolina Badurowicz

1. WPROWADZENIE

Niniejszy plan pracy obejmuje zadania kontrolne, które NIK zamierza zrealizować w 2018 roku. Plan pracy jest opracowywany zgodnie z ustawą i standardami kontroli NIK. Ustawa o Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 23 grudnia 1994 r. stanowi, że NIK wykonuje swoje zadania na podstawie rocznego planu pracy, który jest uchwalany przez Kolegium Najwyższej Izby Kontroli i przedkładany Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej.

W Najwyższej Izbie Kontroli zostały wypracowane rozwiązania metodyczne dotyczące planowania kontroli. Tworzenie planu pracy NIK to proces wieloetapowy, w który zaangażowane są jednostki organizacyjne Izby. Dobór tematów kontroli do *Planu pracy NIK na 2018 rok* uwzględnia obszary wynikające z analizy ryzyk przeprowadzonej na podstawie materiałów opracowanych przez departamenty kontrolne NIK oraz oceny sytuacji społeczno-gospodarczej. W trakcie prac planistycznych badane były też zewnętrzne sygnały dotyczące nieprawidłowości w różnych obszarach funkcjonowania państwa, przede wszystkim wnioski parlamentarzystów i skargi obywateli napływające do NIK, wskazujące na niedoskonałości lub brak rozwiązań prawnych czy systemowych. NIK czerpie również wiedzę ekspercką m.in. z organizowanych paneli dyskusyjnych, śledzenia publikacji naukowych, czy obserwacji domeny publicznej i monitoringu mediów.

Najwyższa Izba Kontroli corocznie przeprowadza kontrolę wykonania budżetu państwa, w ramach której bada wydatki ponad 100 instytucji, w tym ministerstw, urzędów centralnych, agencji rządowych, funduszy celowych oraz wybranych instytucji terenowych. Przedłożenie Sejmowi RP analizy wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej za miniony rok, to priorytetowe zadanie kontrolne NIK. W *Planie pracy NIK na 2018 rok* ujęto kontrolę wykonania budżetu państwa w 2017 r. w 110 częściach budżetowych oraz 110 tematów przewidzianych do realizacji w formie kontroli planowych.

Podczas opracowywania projektu *Planu pracy NIK na 2018 rok* wnikliwie przeanalizowano sugestie tematów kontroli zgłoszone przez Sejm i Senat RP, Kancelarię Prezesa Rady Ministrów oraz Rzecznika Praw Obywatelskich. W kontrolach zaplanowanych do realizacji w roku 2018 uwzględnionych zostało blisko 70% zgłoszonych sugestii, przy czym NIK zrealizuje niemal wszystkie tematy zgłoszone przez komisje Sejmu RP.

Najwyższa Izba Kontroli w swoich działaniach kładzie szczególny nacisk na stabilność finansów publicznych, gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa, zapewnienie szeroko rozumianego bezpieczeństwa państwa i obywateli, zapewnienie równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych, zapewnienie opieki osobom niepełnosprawnym i w wieku podeszłym, jak również zabezpieczenie społeczne, a także stan i funkcjonowanie systemu edukacyjnego w Polsce, a zwłaszcza na efekty kształcenia na poszczególnych etapach edukacji. W sferze zainteresowania NIK znajdują się też sprawy związane z rolnictwem, ochroną środowiska czy gospodarką przestrzenną.

Tematy kontroli ujęte w *Planie pracy NIK na 2018 rok* odpowiadają najistotniejszym problemom, zidentyfikowanym w trakcie analiz i prac planistycznych w poszczególnych obszarach funkcjonowania państwa.

2. SUGESTIE TEMATÓW NADESŁANYCH DO NIK PRZEZ ORGANY WŁADZY PUBLICZNEJ

Najwyższa Izba Kontroli corocznie uwzględnia propozycje tematów kontroli zgłaszane przez organy Sejmu RP, Senatu RP, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz Rzecznika Praw Obywatelskich. Do *Planu pracy NIK na 2018 rok* zgłoszonych zostało łącznie 131 sugestii tematów kontroli.

Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej zarekomendowała do realizacji 78 tematów kontroli zaproponowanych przez komisje sejmowe, komisje senackie zgłosiły 27 propozycji tematów, Rzecznik Praw Obywatelskich – 14, natomiast Prezes Rady Ministrów – 12 tematów kontroli.

Najwyższa Izba Kontroli zrealizuje blisko 70% sugerowanych tematów kontroli, które w znacznej mierze pokrywają się z obszarami kontroli wytypowanymi przez NIK w toku prac analitycznych nad planem pracy na rok 2018. Część zgłoszonych sugestii włączona została do *Planu pracy NIK na 2018 rok*, część zrealizowana zostanie w formie kontroli doraźnych. Pozostałą grupę stanowią tematy wcześniej rozpoznane przez Izbę, bądź już włączone do kontroli planowych prowadzonych w roku 2017.

3. KONTROLA WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA

Kontrola wykonania budżetu państwa jest jednym z najważniejszych badań kontrolnych przeprowadzanych co roku przez Najwyższą Izbę Kontroli¹. Kontrole w częściach budżetowych odnoszą się zarówno do poszczególnych części budżetu państwa, jak i wybranych dysponentów niższego stopnia. Mają one charakter kompleksowy, obejmują zarówno zagadnienia finansowe, jak i elementy kontroli wykonania zadań. Kontrole wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej prowadzone są zgodnie z obowiązującymi zasadami metodyki kontroli, z zastosowaniem standardów kontroli – zarówno NIK, jak i międzynarodowych.

W *Planie pracy NIK na 2018 rok* przyjęto do realizacji kontrolę wykonania budżetu państwa w 2017 r., która zostanie przeprowadzona w 110 częściach budżetowych i w wybranych jednostkach, których plany finansowe zostały ujęte w ustawie budżetowej oraz w innych jednostkach realizujących wydatki publiczne.

4. KONTROLE DORAŻNE

Poza kontrolami planowymi Najwyższa Izba Kontroli w każdym roku przeprowadza w kilkuset podmiotach również kontrole doraźne, które umożliwiają szybkie reagowanie na występujące problemy. W razie konieczności pilnego zbadania aktualnych zagadnień, o szczególnym znaczeniu dla funkcjonowania państwa, przeprowadzane są kontrole doraźne problemowe. Wiele kontroli planowych poprzedzanych jest tzw. kontrolami doraźnymi rozpoznawczymi, pozwalającymi na wstępne zbadanie problemu i doprecyzowanie zakresu oraz celów kontroli planowej. W celu sprawdzenia stopnia i prawidłowości realizacji wniosków pokontrolnych, sformułowanych przez NIK w wystąpieniach pokontrolnych kierowanych do zbadanych podmiotów, przeprowadzane są kontrole sprawdzające. Liczną grupę kontroli doraźnych stanowią tzw. kontrole doraźne skargowe, które pozwalają zidentyfikować problemy dotyczące obywateli i ocenić czy usługi publiczne świadczone są prawidłowo. Kontrole doraźne mogą być prowadzone w wyniku analizy zasadności skarg i wniosków napływających do NIK zarówno od obywateli, jak również od posłów i senatorów oraz organizacji pozarządowych.

¹ Obowiązek przeprowadzenia kontroli wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej wynika z art. 204 ust. 1 pkt 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 7 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli.

5. STATYSTYKA KONTROLI

W 2018 r. podjęta zostanie kontrola wykonania budżetu państwa w 2017 r. w 110 częściach budżetowych i w wybranych jednostkach, których plany finansowe są ujęte w ustawie budżetowej. Ponadto przewiduje się przeprowadzenie 110 kontroli planowych, w tym:

- kontrolę wykonania założeń polityki pieniężnej w 2017 r.,
- audyt finansowy Europejskiej Organizacji Badań Jądrowych (CERN),
- audyt finansowy Funduszu Emerytalnego CERN,
- audyt finansowy Rady Europy (RE),
- audyt wybranych zagadnień organizacyjnych i wykonania zadań w Radzie Europy.

Z przyjętych do planu pracy 110 kontroli (bez kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r.) 93 będą realizowane jako kontrole koordynowane, a 17 jako niekoordynowane. Ponadto NIK będzie kontynuować kontrole rozpoczęte w 2017 r., których zakończenie zaplanowano na 2018 r. (kontrole przechodzące).

Każda z kontroli, już od momentu tworzenia wstępnych założeń kontroli, była klasyfikowana według działu administracji rządowej, funkcji sektora instytucji rządowych i samorządowych według klasyfikacji COFOG², kategorii kontroli oraz ryzyka określonego przez Zespół do Spraw Planowania.

W tematach kontroli, przyjętych do *Planu pracy NIK na 2018 rok* według klasyfikacji COFOG, najwięcej kontroli zaplanowano w ramach funkcji *działalność ogólnopaństwowa* – 28 kontroli (25,5%), *sprawy gospodarcze* – 25 kontroli (22,7%), *zdrowie i ochrona środowiska* – po 11 kontroli (10%) oraz *bezpieczeństwo i porządek publiczny* – 10 kontroli (9,1%)³.

Każdą z kontroli, ujętych w planie pracy, zaliczono do jednej z trzech kategorii, określających dominujący typ kontroli⁴:

- **wykonania zadań** – koncentruje się na badaniu, czy działania i programy są realizowane, a instytucje zarządzane zgodnie z zasadami oszczędności, wydajności i skuteczności oraz czy istnieje możliwość poprawy w tej dziedzinie;
- **zgodności** – koncentruje się na badaniu, czy przedmiot kontroli jest zgodny z przyjętymi w charakterze kryteriów normami, wynikającymi z przepisów prawa, ustalonych regulacji, uchwał budżetowych, polityk, kodeksów, umów oraz ogólnie uznanych zasad;
- **finansowa** – koncentruje się na badaniu, czy dane finansowe jednostki są prezentowane zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i sprawozdawczości finansowej oraz przepisami regulującymi gospodarkę finansową.

Z kontroli przyjętych do realizacji w 2018 r. – 70 tematów (63,6%) otrzymało kategorię kontroli wykonania zadań, 35 tematów (31,9%) kategorię kontroli zgodności, a 5 tematów (4,5%) zaplanowano jako kontrole finansowe.

² Klasyfikacja wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych według funkcji (COFOG) jest jednym z głównych narzędzi służących do opisu i analizy finansów sektora instytucji rządowych i samorządowych. Źródło: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej Dz.Urz.UE L 2013.174.1.

³ Podział kontroli według klasyfikacji COFOG przedstawiono w rozdz. 8, str. 46.

⁴ Zgodnie z definicjami przyjętymi w międzynarodowych standardach ISSAI, ISSAI 100. Podstawowe zasady kontroli w sektorze publicznym* INTOSAI.

❑ KTO PRZEPROWADZA POSTĘPOWANIE KONTROLNE?

Art. 30 Ustawy o NIK

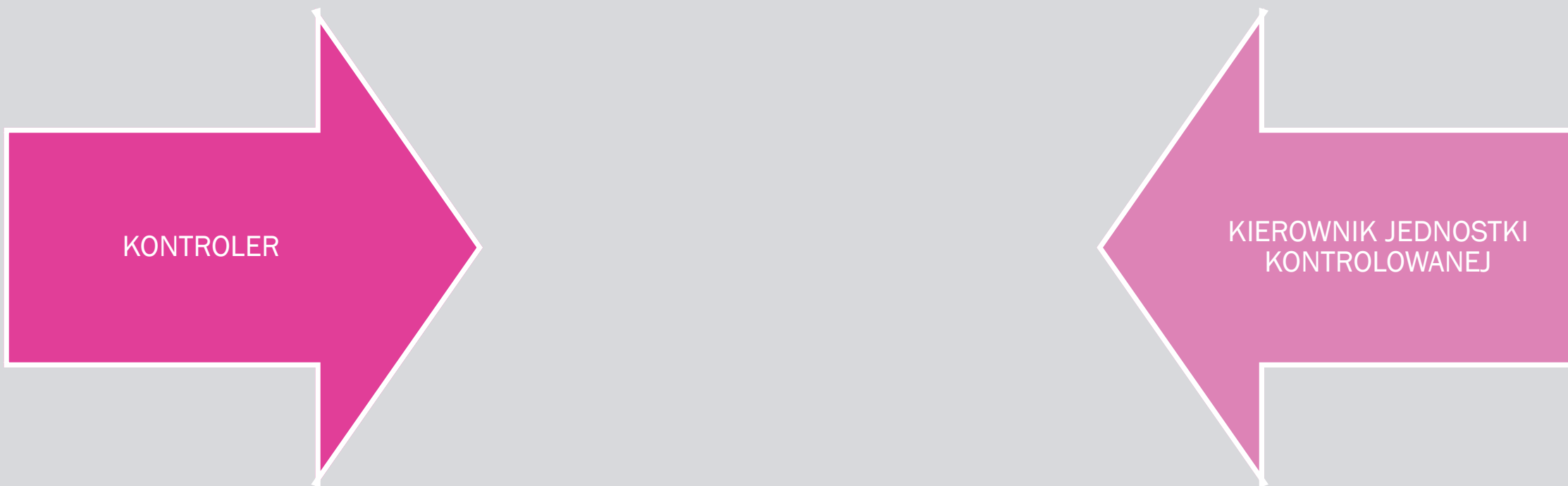
Kontrolę przeprowadzają pracownicy Najwyższej Izby Kontroli, o których mowa w art. 66a, zwani dalej „**kontrolerami**”. Kontrolę mogą przeprowadzać również: Prezes Najwyższej Izby Kontroli, wiceprezesi oraz dyrektor generalny Najwyższej Izby Kontroli.

➤ WYŁĄCZENIE KONTROLERA (Art. 31 Ustawy o NIK)

OBLIGATORYJNE	FAKULTATYWNE
1. Kontroler podlega wyłączeniu , na wniosek lub z urzędu, z postępowania kontrolnego, jeżeli wyniki kontroli mogłyby oddziaływać na jego prawa lub obowiązki, na prawa lub obowiązki jego małżonka albo osoby pozostającej z nim faktycznie we wspólnym pożyciu, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia bądź osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli. Powody wyłączenia kontrolera trwają także po ustaniu małżeństwa, przysposobienia, opieki lub kurateli.	2. Kontroler może być wyłączony , na wniosek lub z urzędu, z postępowania kontrolnego w każdym czasie, jeżeli zachodzą uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności.

Art. 33 Ustawy o NIK

- 1. Kontroler jest upoważniony do swobodnego poruszania się na terenie jednostki kontrolowanej bez obowiązku uzyskiwania przepustki oraz zwolniony jest od rewizji osobistej, jeżeli przewiduje ją wewnętrzny regulamin jednostki kontrolowanej.*
- 2. Kierownik jednostki kontrolowanej zapewnia kontrolerowi warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli, w szczególności niezwłoczne przedstawianie do kontroli żądanych dokumentów i materiałów, terminowe udzielanie wyjaśnień przez pracowników jednostki, udostępnianie urządzeń technicznych oraz środków transportu z ich obsługą, a w miarę możliwości oddzielnych pomieszczeń z odpowiednim wyposażeniem.*

❑ PRZEBIEG POSTĘPOWANIA KONTROLNEGO

Art. 35 Ustawy o NIK

1. Kontroler **ustala stan faktyczny** na podstawie zebranych w toku postępowania dowodów.
2. Dowodami są w szczególności dokumenty, zabezpieczone rzeczy, wyniki oględzin, zeznania świadków, opinie biegłych oraz pisemne wyjaśnienia i oświadczenia.

Art. 35 a Ustawy o NIK

1. Kontroler dokumentuje ustalenia kontroli **w aktach kontroli**.
2. Akta kontroli obejmują w szczególności upoważnienie do przeprowadzenia kontroli, protokoły z przeprowadzonych czynności dowodowych, notatki służbowe oraz inne dokumenty i materiały dowodowe, a także wystąpienie pokontrolne, zastrzeżenia i dokumenty związane z ich rozpatrywaniem.
3. Kierownik jednostki kontrolowanej lub osoba przez niego upoważniona ma prawo wglądu do akt kontroli i sporządzania z nich odpisów, z zachowaniem przepisów o tajemnicy ustawowo chronionej.

❑ WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Art. Ustawy o NIK

1. **Kontroler przygotowuje wystąpienie pokontrolne**, które zawiera:

- 1) numer i tytuł kontroli;
- 2) imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe kontrolera, nazwę właściwej jednostki kontrolnej oraz numer i datę upoważnienia do przeprowadzenia kontroli;
- 3) oznaczenie jednostki kontrolowanej, jej adres oraz imię i nazwisko kierownika;
- 4) zwięzły opis ustalonego stanu faktycznego i ocenę kontrolowanej działalności, w tym ustalone, na podstawie materiałów dowodowych znajdujących się w aktach kontroli, nieprawidłowości i ich przyczyny, zakres i skutki oraz osoby za nie odpowiedzialne;
- 5) uwagi i wnioski w sprawie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości;
- 6) wzmiankę o przekazaniu informacji, o których mowa w art. 51 ust. 1, oraz wzmiankę o podjętych w związku z tym działaniach zapobiegających i ich skutkach do czasu zakończenia kontroli albo o niepodjęciu takich działań;
- 7) pouczenie o prawie zgłoszenia zastrzeżeń, o których mowa w art. 54.

❑ ZASTRZEŻENIA DO WYSTĄPIENIA POKONTROLNEGO

Art. 54 Ustawy o NIK

*1. Kierownikowi jednostki kontrolowanej **przysługuje prawo zgłoszenia umotywowanych zastrzeżeń** do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania.*

Art. 57 Ustawy o NIK

*Prezes Najwyższej Izby Kontroli **zgłoszone mu zastrzeżenia** przekazuje Kolegium Najwyższej Izby Kontroli wraz z wystąpieniem pokontrolnym i stanowiskiem przedłożonym przez dyrektora właściwej jednostki kontrolnej. (...)*

❑ POSTĘPOWANIE PRZED KOMISJĄ ROZSTRZYGAJĄCĄ

Art. 58 Ustawy o NIK

Członków komisji rozstrzygającej, o której mowa w art. 56 ust. 2, powołuje i odwołuje Prezes Najwyższej Izby Kontroli, spośród kontrolerów kontrolnych jednostek organizacyjnych Najwyższej Izby Kontroli. Prezes Najwyższej Izby Kontroli ustala także liczbę członków komisji rozstrzygającej.

Art. 61a Ustawy o NIK

4. Dla wyjaśnienia wszystkich kwestii związanych z rozpatrywaniem zastrzeżeń zespół orzekający może żądać przedstawienia dokumentów.

5. Zespół orzekający orzeka o uwzględnieniu zastrzeżeń w całości lub w części albo o ich oddaleniu.

6. Uchwałę w sprawie zastrzeżeń podpisują wszyscy członkowie zespołu. Członek zespołu ma prawo zgłosić zdanie odrębne. Zdanie odrębne wymaga pisemnego uzasadnienia.

7. Z posiedzenia zespołu sporządza się protokół, który podpisują przewodniczący zespołu i protokolant.

8. Uchwałę w sprawie zastrzeżeń wraz z uzasadnieniem przekazuje się kierownikowi jednostki kontrolowanej i dyrektorowi właściwej jednostki kontrolnej.

❏ OPRACOWANIE INFORMACJI O WYNIKACH KONTROLI

Art. 64 Ustawy o NIK

*1. Najwyższa Izba Kontroli opracowuje **informacje o wynikach kontroli** w celu przedłożenia ich Sejmowi, Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej i Prezesowi Rady Ministrów. Podstawę do opracowania informacji o wynikach kontroli stanowią w szczególności wystąpienia pokontrolne i materiały dowodowe zgromadzone w aktach kontroli.*

1a. Informacje o wynikach kontroli podpisują Prezes Najwyższej Izby Kontroli lub upoważniony wiceprezes oraz dyrektor właściwej jednostki kontrolnej.

1. POSTĘPOWANIE KONTROLNE
PRZEPROWADZONE PRZEZ
KONTROLERA Z NIK

2. SPORZĄDZENIE
WYSTĄPIENIA
POKONTROLNEGO

*3. ZGŁOSZENIE
ZASTRZEŻEŃ DO
WYSTĄPIENIA
POKONTROLNEGO

*4. POSTĘPOWANIE
PRZED KOMISJĄ
ROZSTRZYGAJĄCĄ

5. OPRACOWANIE INFORMACJI O WYNIKACH KONTROLI

6. PRZEKAZANIE WYNIKÓW KONTROLI

ORGANIZACJA NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

PREZES NIK

KOLEGIUM NIK

WICEPREZESI NIK

**DYREKTOR
GENERALNY**

KONTROLERZY

**PRACOWNICY ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH
ADMINISTRACYJNYCH I OBSŁUGI**

☐ PREZES NIK

A. STATUS (!)

Art. 13 Ustawy o NIK

Prezes Najwyższej Izby Kontroli kieruje Najwyższą Izbą Kontroli i odpowiada przed Sejmem za jej działalność.

Art. 16 Ustawy o NIK

*1. Kadencja Prezesa Najwyższej Izby Kontroli trwa **6 lat**, licząc od dnia złożenia przysięgi. Po upływie kadencji Prezes Najwyższej Izby Kontroli pełni obowiązki **do czasu objęcia stanowiska** przez nowego Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.*

*2. Ta sama osoba może być Prezesem Najwyższej Izby Kontroli **nie dłużej niż przez dwie kolejne kadencje**.*

*3. Kadencja Prezesa Najwyższej Izby Kontroli **wygasa** w razie jego śmierci, orzeczenia przez Trybunał Stanu utraty zajmowanego stanowiska lub odwołania.*

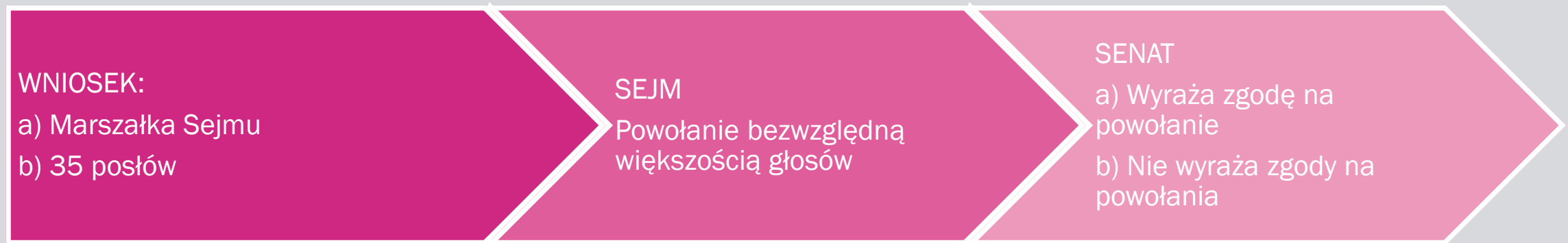
Art. 19 Ustawy o NIK

*Prezes Najwyższej Izby Kontroli **nie może** należeć do partii politycznej, zajmować innego stanowiska, z wyjątkiem stanowiska profesora szkoły wyższej, wykonywać innych zajęć zawodowych ani prowadzić działalności publicznej, niedającej się pogodzić z godnością jego urzędu.*

B. POWOŁANIE

Art. 14 Ustawy o NIK

1. Prezesa Najwyższej Izby Kontroli - na wniosek Marszałka Sejmu lub grupy co najmniej 35 posłów - powołuje Sejm bezwzględną większością głosów za zgodą Senatu.
2. Senat podejmuje uchwałę w sprawie powołania Prezesa Najwyższej Izby Kontroli w ciągu miesiąca od dnia otrzymania uchwały Sejmu. Niepodjęcie uchwały w tym terminie oznacza wyrażenie zgody przez Senat.
3. Jeżeli Senat odmawia wyrażenia zgody na powołanie Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, Sejm powołuje na stanowisko Prezesa Najwyższej Izby Kontroli inną osobę; przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

C. ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA

Art. 18 Ustawy o NIK

Prezes Najwyższej Izby Kontroli **nie może być** bez uprzedniej zgody Sejmu pociągnięty do odpowiedzialności karnej ani pozbawiony wolności. Prezes Najwyższej Izby Kontroli **nie może być** zatrzymany lub aresztowany, z wyjątkiem ujęcia go na gorącym uczynku przestępstwa i jeżeli jego zatrzymanie jest niezbędne do zapewnienia prawidłowego toku postępowania. O zatrzymaniu niezwłocznie powiadamia się Marszałka Sejmu, który może nakazać natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego.

Art. 18c Ustawy o NIK (!)

1. Wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie Prezesa Najwyższej Izby Kontroli do odpowiedzialności karnej składa się Marszałkowi Sejmu.
2. Sejm wyraża zgodę na pociągnięcie Prezesa Najwyższej Izby Kontroli do odpowiedzialności karnej w drodze uchwały podjętej **bezwzględną większością ustawowej liczby posłów**. Nieuzyskanie wymaganej większości głosów oznacza podjęcie uchwały o niewyrażeniu zgody na pociągnięcie Prezesa Najwyższej Izby Kontroli do odpowiedzialności karnej.

D. ZAKOŃCZENIE PEŁNIENIA FUNKCJI PREZESA NIK

WYGAŚNIĘCIE KADENCJI	<i>Art. 16 Ustawy o NIK</i> <i>3. Kadencja Prezesa Najwyższej Izby Kontroli wygasa w razie jego śmierci, orzeczenia przez Trybunał Stanu utraty zajmowanego stanowiska lub odwołania.</i>
ODWOŁANIE	<i>Art. 17 Ustawy o NIK</i> <i>1. Sejm odwołuje Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, jeżeli:</i> <i>1) zrzekł się on stanowiska;</i> <i>2) uzna, że stał się on trwale niezdolny do pełnienia obowiązków na skutek choroby;</i> <i>3) został on skazany prawomocnym wyrokiem sądu za popełnienie przestępstwa;</i> <i>3a) złożył on niezgodne z prawdą oświadczenie lustracyjne, stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu;</i> <i>4) Trybunał Stanu orzekł w stosunku do niego zakaz zajmowania kierowniczych stanowisk lub pełnienia funkcji związanych ze szczególną odpowiedzialnością w organach państwowych.</i>

❑ WICEPREZESI NIK I DYREKTORZY GENERALNI

Art. 21 Ustawy o NIK

- 1. Wiceprezesów Najwyższej Izby Kontroli, w liczbie 3, **powołuje i odwołuje Marszałek Sejmu**, po zasięgnięciu opinii właściwej komisji sejmowej, na wniosek Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.*
- 2. Prezes Najwyższej Izby Kontroli, za zgodą Marszałka Sejmu, powołuje i odwołuje dyrektora generalnego Najwyższej Izby Kontroli.*
- 3. Prezesa Najwyższej Izby Kontroli w razie potrzeby zastępuje wyznaczony przez niego jeden z wiceprezesów.*
- 4. Do wiceprezesów oraz dyrektora generalnego Najwyższej Izby Kontroli stosuje się przepis art. 19.*
- 5. Ze stanowiskiem wiceprezesa oraz dyrektora generalnego Najwyższej Izby Kontroli nie można łączyć mandatu posła, senatora, posła do Parlamentu Europejskiego lub radnego.*

❑ KOLEGIUM NIK:

A. SKŁAD KOLEGIUM NIK

Art. 22 Ustawy o NIK

1. *W skład Kolegium Najwyższej Izby Kontroli wchodzi: Prezes Najwyższej Izby Kontroli jako przewodniczący, wiceprezesi i dyrektor generalny Najwyższej Izby Kontroli oraz 14 członków Kolegium.*

B. STATUS CZŁONKÓW KOLEGIUM NIK

Art. 22 Ustawy o NIK

3. *Osoby wchodzące w skład Kolegium Najwyższej Izby Kontroli są w sprawowaniu swych funkcji niezależne i mogą w sprawie podejmowanych uchwał zgłaszać do protokołu zdanie odrębne.*
4. *Kadencja członka Kolegium Najwyższej Izby Kontroli trwa 3 lata, licząc od dnia powołania, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6.*

C. POWOŁANIE CZŁONKÓW KOLEGIUM NIK

Art. 22 Ustawy o NIK

2. **Marszałek Sejmu**, na wniosek Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, po zasięgnięciu opinii właściwej komisji sejmowej, powołuje na członków Kolegium:

1) 7 przedstawicieli nauk prawnych lub ekonomicznych;

2) 7 dyrektorów kontrolnych jednostek organizacyjnych Najwyższej Izby Kontroli lub radców Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, spośród których Prezes Najwyższej Izby Kontroli wyznacza sekretarza Kolegium Najwyższej Izby Kontroli.

SKŁAD KOLEGIUM NIK	
○ PREZES NIK – PRZEWODNICZĄCY	
○ WICEPREZESI	
○ DYREKTOR GENERALNY	
○ 14 CZŁONKÓW KOLEGIUM	7 przedstawicieli nauk prawnych lub ekonomicznych
	7 dyrektorów kontrolnych jednostek organizacyjnych Najwyższej Izby Kontroli lub radców Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, spośród których Prezes Najwyższej Izby Kontroli wyznacza sekretarza Kolegium Najwyższej Izby Kontroli

D. ZAKOŃCZENIE PEŁNIENIA FUNKCJI CZŁONKA KOLEGIUM NIK

WYGAŚNIĘCIE

Art. 22 Ustawy o NIK

5. Kadencja członka Kolegium Najwyższej Izby Kontroli wygasa w razie jego śmierci lub odwołania.

ODWOŁANIE

Art. 22 Ustawy o NIK

6. Marszałek Sejmu, na wniosek Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, odwołuje członka Kolegium Najwyższej Izby Kontroli, jeżeli:

- 1) zrzekł się on funkcji;*
- 2) przestał zajmować stanowisko, o którym mowa w ust. 2 pkt 2;*
- 3) nie uczestniczył w posiedzeniach Kolegium Najwyższej Izby Kontroli przez okres przekraczający 1 rok;*
- 4) został on skazany prawomocnym wyrokiem sądu za popełnienie przestępstwa z winy umyślnej.*

E. ZADANIA KOLEGIUM NIK

Art. 23 Ustawy o NIK

ZATWIERDZANIE	1. Kolegium Najwyższej Izby Kontroli zatwierdza: 1) analizę wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej; 2) sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli w roku ubiegłym.
UCHWALANIE	2. Kolegium Najwyższej Izby Kontroli uchwala: 1) opinię w przedmiocie absolutorium dla Rady Ministrów; 2) wnioski w sprawie rozpatrzenia przez Sejm określonych problemów związanych z działalnością organów wykonujących zadania publiczne; 3) wystąpienia zawierające wynikające z kontroli zarzuty, dotyczące działalności osób wchodzących w skład Rady Ministrów, kierujących urzędami centralnymi, Prezesa Narodowego Banku Polskiego i osób kierujących instytucjami, o których mowa w art. 4 ust. 1; 4) projekt statutu Najwyższej Izby Kontroli; 5) projekt budżetu Najwyższej Izby Kontroli; 6) roczny plan pracy Najwyższej Izby Kontroli.
OPINIUJE	3. Kolegium Najwyższej Izby Kontroli opiniuje: 1) wniesione przez Prezesa Najwyższej Izby Kontroli programy kontroli i informacje o wynikach szczególnie ważnych kontroli; 2) inne sprawy wniesione przez Prezesa Najwyższej Izby Kontroli albo przedstawione przez co najmniej 1/3 członków Kolegium.

❑ JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE NIK

Art. 25 Ustawy o NIK

1. Jednostkami organizacyjnymi Najwyższej Izby Kontroli są departamenty, delegatury i biura.

DEPARTAMENTY	Art. 25 Ustawy o NIK
DELEGATURY	1a. Departamenty i delegatury są kontrolnymi jednostkami organizacyjnymi Najwyższej Izby Kontroli. Kontrolne jednostki organizacyjne wykonują zadania w zakresie postępowania kontrolnego lub wspomagają czynności kontrolne.
BIURA	Art. 25 Ustawy o NIK 1b. Biura wykonują zadania w zakresie organizacji i obsługi funkcjonowania Najwyższej Izby Kontroli.
2. Organizację wewnętrzną Najwyższej Izby Kontroli, w tym siedziby delegatur i zakres ich właściwości terytorialnej oraz zasady udzielania przez Prezesa Najwyższej Izby Kontroli upoważnień do załatwiania spraw i podejmowania decyzji w jego imieniu, określa statut Najwyższej Izby Kontroli nadawany w drodze zarządzenia przez Marszałka Sejmu, na wniosek Prezesa Najwyższej Izby Kontroli po zasięgnięciu opinii właściwej komisji sejmowej.	

PRACOWNICY NIK

Art. 66 Ustawy o NIK

1. Pracownikami Najwyższej Izby Kontroli są: Prezes, wiceprezesi, dyrektor generalny Najwyższej Izby Kontroli, kontrolerzy oraz pracownicy zatrudnieni na stanowiskach administracyjnych i obsługi.

PRACOWNICY NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

○ PREZES NIK

○ WICEPREZESI

○ DYREKTOR GENERALNY

○ KONTROLERZY

Art. 66a.

Kontrolerami **są pracownicy zatrudnieni na stanowiskach:**

- 1) dyrektorów kontrolnych jednostek organizacyjnych Najwyższej Izby Kontroli;
- 2) wicedyrektorów kontrolnych jednostek organizacyjnych Najwyższej Izby Kontroli;
- 3) radców Prezesa Najwyższej Izby Kontroli;
- 4) doradców prawnych, ekonomicznych i technicznych;
- 5) głównych specjalistów kontroli państwowej;
- 6) specjalistów kontroli państwowej;
- 7) starszych inspektorów kontroli państwowej;
- 8) inspektorów kontroli państwowej;
- 9) młodszych inspektorów kontroli państwowej.

PRACOWNICY ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH ADMINISTRACYJNYCH I OBSŁUGI

A. STATUS KONTROLERA

Art. 67 Ustawy o NIK

Kontrolerem **może być osoba**, która:

- 1) ma obywatelstwo polskie;
- 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych oraz korzysta z pełni praw publicznych;
- 3) nie była karana za przestępstwo popełnione z winy umyślnej;
- 4) ma wyższe wykształcenie;
- 5) ma stan zdrowia pozwalający na zatrudnienie na określonym stanowisku.

Art. 74 Ustawy o NIK

1. Kontroler **nie może być** członkiem partii politycznej ani publicznie manifestować poglądów politycznych.
2. Kontrolerowi ubiegającemu się o mandat posła, senatora, posła do Parlamentu Europejskiego, radnego lub o funkcję wójta, burmistrza lub prezydenta miasta udziela się urlopu bezpłatnego na czas kampanii wyborczej.
3. Ze stanowiskiem kontrolera **nie można łączyć** mandatu posła, senatora, posła do Parlamentu Europejskiego lub radnego.
4. Stosunek pracy z kontrolerem wygasa wskutek wyboru na posła, senatora, posła do Parlamentu Europejskiego lub radnego.

Art. 75 Ustawy o NIK

1. Kontroler **nie może wykonywać zajęć**, które godziłyby w interes Najwyższej Izby Kontroli lub byłyby niezgodne z jej zadaniami, a także pozostawałyby w sprzeczności z obowiązkami pracownika lub mogłyby wywoływać podejrzenie o stronnictwo lub interesowność.
2. Kontroler może podjąć dodatkowe zajęcie zarobkowe po uzyskaniu zgody Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

B. OCENA PRACY KONTROLERA

Art. 76 Ustawy o NIK

- 1. Mianowany kontroler podlega okresowym ocenom kwalifikacyjnym nie rzadziej niż raz na 3 lata.*
- 2. Oceny kwalifikacyjnej dokonuje na piśmie przełożony mianowanego kontrolera; ocenę kwalifikacyjną przełożony doręcza kontrolerowi za potwierdzeniem odbioru.*
- 3. Ocena kwalifikacyjna wymaga pisemnego uzasadnienia.*

Art. 76a Ustawy o NIK

- 1. Mianowany kontroler może **odwołać się** od negatywnej oceny kwalifikacyjnej do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli w terminie 14 dni od dnia doręczenia, o którym mowa w art. 76 ust. 2; odwołanie na piśmie wnosi się za pośrednictwem przełożonego, który dokonał oceny.*

C. ZATRUDNIENIE KONTROLERÓW

Art. 68 Ustawy o NIK

1. Stosunek pracy z kontrolerem nawiązuje się na podstawie mianowania, **poprzedzonego umową o pracę na czas nie dłuższy niż 3 lata.**
2. Kontrolerów mianuje i rozwiązuje z nimi stosunek pracy Prezes Najwyższej Izby Kontroli.
3. Rozwiązanie stosunku pracy z mianowanymi kontrolerami - członkami Kolegium Najwyższej Izby Kontroli - wymaga zgody Kolegium.
4. Stosunek pracy z kontrolerem, o którym mowa w ust. 1, nawiązuje się na podstawie umowy o pracę, jeżeli jest on zatrudniony w niepełnym wymiarze czasu pracy.
5. Mianowanie jest uzależnione **od aplikacji kontrolerskiej** zakończonej złożeniem egzaminu z wynikiem pozytywnym przed komisją egzaminacyjną powołaną przez Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Aplikacja kontrolerska ma na celu teoretyczne i praktyczne przygotowanie kontrolera do wykonywania i nadzorowania czynności kontrolnych.

Art. 70 Ustawa o NIK

1. Przy mianowaniu kontroler składa przed Prezesem Najwyższej Izby Kontroli ślubowanie następującej treści:

„Ślubuję służyć Rzeczypospolitej Polskiej, przestrzegać porządku prawnego, wykonywać obowiązki pracownika Najwyższej Izby Kontroli sumiennie, bezstronnie, zgodnie z najlepszą wiedzą i wolą.”.

Ślubowanie może być również złożone z dodaniem słów: „Tak mi dopomóż Bóg”.

1a. Złożenie ślubowania kontroler potwierdza podpisem.

2. Akt mianowania zawiera:

- 1) imię i nazwisko kontrolera;*
- 2) datę mianowania;*
- 3) stanowisko służbowe i jednostkę organizacyjną;*
- 4) składniki i wysokość wynagrodzenia.*

D. ZAKOŃCZENIE STOSUNKU PRACY KONTROLERÓW:

WYGAŚNIĘCIE

Art. 91a Ustawy o NIK

1. Stosunek pracy z mianowanym kontrolerem wygasa wskutek:

- 1) śmierci;*
- 2) zrzeczenia się obywatelstwa polskiego;*
- 3) upływu 3 miesięcy nieobecności w pracy z powodu tymczasowego aresztowania albo odbywania kary pozbawienia wolności;*
- 4) uprawomocnienia się wyroku skazującego za przestępstwo umyślne;*
- 5) uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego o ukaraniu karą dyscyplinarną wydalenia z pracy w Najwyższej Izbie Kontroli;*
- 6) wyboru na posła, senatora, posła do Parlamentu Europejskiego lub radnego.*

ROZWIĄZANIE BEZ WYPOWIEDZENIA

Art. 92 Ustawy o NIK

2. Stosunek pracy z mianowanym kontrolerem rozwiązuje się bez wypowiedzenia w razie:

- 1) trwającej dłużej niż 1 rok niezdolności do pracy spowodowanej chorobą;*
- 2) nieusprawiedliwionego niezgłoszenia się do lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w okolicznościach, o których mowa w ust. 3.*

ROZWIĄZANIE ZA WYPOWIEDZENIEM

Art. 93 Ustawy o NIK

1. Stosunek pracy z mianowanym kontrolerem rozwiązuje się za wypowiedzeniem w razie:

- 1) dwukrotnej, następującej po sobie, negatywnej oceny kwalifikacyjnej;*
- 2) orzeczenia przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków służbowych na zajmowanym stanowisku.*

2. Stosunek pracy z mianowanym kontrolerem można rozwiązać za wypowiedzeniem w razie:

- 1) (uchylony);*
- 2) likwidacji kontrolnej jednostki organizacyjnej Najwyższej Izby Kontroli lub reorganizacji tej jednostki, jeżeli przeniesienie kontrolera za jego zgodą do innej kontrolnej jednostki organizacyjnej Najwyższej Izby Kontroli nie jest możliwe; rozwiązanie stosunku pracy z tej przyczyny wywołuje skutki, jakie przepisy prawa wiążą z rozwiązaniem*

E. ODPOWIEDZIALNOŚĆ DYSCYPLINARNA MIANOWANYCH KONTROLERÓW

- ZA CO ODPOWIADAJĄ KONTROLERZY?

Art. 97a Ustawy o NIK (!!)

1. *Mianowany kontroler ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną za przewinienia polegające na naruszeniu obowiązków pracownika Najwyższej Izby Kontroli lub uchybieniu godności stanowiska.*

- JAKIE SĄ KARY DYSCYPLINARNE?

1. *Karami dyscyplinarnymi są:*

- 1) *upomnienie;*

- 2) *nagana;*

- 3) *nagana z pozbawieniem możliwości podwyższania wynagrodzenia i awansowania na wyższe stanowisko służbowe przez okres do 2 lat;*

- 4) *przeniesienie na niższe stanowisko służbowe z jednoczesnym obniżeniem wynagrodzenia zasadniczego nie więcej niż o 20% przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy;*

- 5) *wydalenie z pracy w Najwyższej Izbie Kontroli.*

Art. 97 b Ustawy o NIK

*1. **Za mniejszej wagi naruszenie** obowiązków pracownika Najwyższej Izby Kontroli lub uchybienie godności stanowiska dyrektor właściwej kontrolnej jednostki organizacyjnej Najwyższej Izby Kontroli, a w odniesieniu do dyrektora kontrolnej jednostki organizacyjnej Najwyższej Izby Kontroli - Prezes Najwyższej Izby Kontroli, może ukarać mianowanego kontrolera upomnieniem na piśmie.*

- KTO ORZEKA W SPRAWACH DYSCYPLINARNYCH?

4. W sprawach dyscyplinarnych orzekają, na zasadzie niezawisłości, Komisja Dyscyplinarna i Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna, powoływane przez Prezesa Najwyższej Izby Kontroli na okres 3 lat, spośród mianowanych kontrolerów dających rękojmię należytego wykonywania obowiązków członka komisji.

5. Komisje, o których mowa w ust. 4, rozstrzygają samodzielnie zagadnienia faktyczne oraz prawne. Komisje są związane prawomocnym orzeczeniem sądu stwierdzającym winę obwinionego.

6. Obwiniony może ustanowić obrońcę. Z zastrzeżeniem przepisów o tajemnicy ustawowo chronionej obrońcą może być mianowany kontroler albo adwokat.

I KOMISJA DYSCYPLINARNA

II ODWOŁAWCZA KOMISJA DYSCYPLINARNA

- POSTĘPOWANIE DISCYPLINARNE

Art. 97c Ustawy o NIK

1. W razie uzyskania wiadomości o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego, Prezes Najwyższej Izby Kontroli **wyznacza rzecznika dyscyplinarnego** spośród mianowanych kontrolerów mających wykształcenie prawnicze i poleca mu wszczęcie i przeprowadzenie postępowania dyscyplinarnego.

Art. 97 d Ustawy o NIK

1. Rzecznik dyscyplinarny wszczyna postępowanie dyscyplinarne **wydając postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego**.

2. Odpis postanowienia **doreęcza się obwinionemu**, dyrektorowi kontrolnej jednostki organizacyjnej Najwyższej Izby Kontroli, w której obwiniony jest zatrudniony oraz dyrektorowi jednostki organizacyjnej Najwyższej Izby Kontroli właściwej w sprawach osobowych, a w przypadku gdy obwinionym jest dyrektor kontrolnej jednostki organizacyjnej Najwyższej Izby Kontroli, również Prezesowi Najwyższej Izby Kontroli.

3. W toku postępowania dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny podejmuje czynności niezbędne do wszechstronnego wyjaśnienia sprawy, zbierając i utrwalając dowody, w szczególności: zeznania świadków, opinie biegłych, wyjaśnienia obwinionego, dokumenty i oświadczenia.

4. Jeżeli dowody zebrane przez rzecznika dyscyplinarnego dostatecznie uzasadniają, że obwiniony popełnił czyn stanowiący przewinienie dyscyplinarne rzecznik dyscyplinarny sporządza **postanowienie o przedstawieniu zarzutów, ogłasza je obwinionemu**,

Art. 97e Ustawy o NIK

1. Prezes Najwyższej Izby Kontroli zatwierdza wniosek o ukaranie lub postanowienie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego; przepis art. 97d ust.2 stosuje się odpowiednio.
2. Rzecznik dyscyplinarny **kieruje do Komisji Dyscyplinarnej** wniosek o ukaranie wraz z materiałami postępowania, doręcza obwinionemu odpis wniosku o ukaranie oraz informuje go o prawie do ustanowienia obrońcy, chyba że obrońca został ustanowiony wcześniej.

Art. 97i Ustawy o NIK

1. Komisja Dyscyplinarna, po przeprowadzeniu rozprawy i odbyciu narady, **wydaje orzeczenie** o:
 - 1) ukaraniu;
 - 2) uniewinnieniu;
 - 3) umorzeniu postępowania.
2. Orzeczenie o umorzeniu postępowania Komisja Dyscyplinarna może wydać także na posiedzeniu niejawnym.
3. Jeżeli obwiniony dopuścił się kilku przewinień, wymierza się jedną karę za wszystkie przewinienia łącznie.

1. UZYSKANIE INFORMACJI O
POPEŁNIENIU PRZEWINIENIA

2. WYZNACZENIE PRZEZ
PREZESA NIK RZECZNIKA
DYSCYPLINARNEGO

3. WSZCZĘCIE
POSTĘPOWANIA PRZEZ
RZECZNIKA
DYSCYPLINARNEGO –
WYDANIE POSTANOWIENIA

4. DORECZENIE
POSTANOWIENIA
OBWINIONEMU

5. ZBIERANIE DOWODÓW
PRZEZ RZECZNIKA
DYSCYPLINARNEGO

6 A. WNIOSEK O UKARANIE
6 B. POSTANOWIENIE
O UMORZENIU
POSTĘPOWANIA

7. SKIEROWANIE WNIOSKU O
UKARANIE DO KOMISJI
DYSCYPLINARNEJ

8. ROZPOZNANIE SPRAWY
PRZEZ KOMISJĘ
DYSCYPLINARNĄ I

9. WYDANIE ORZECZENIA
PRZEZ KOMISJĘ
DYSCYPLINARNĄ II

Art. 97l Ustawy o NIK

1. Od orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej rzecznikowi dyscyplinarnemu, obwinionemu oraz jego obrońcy służy **odwołanie do Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej.**
2. Odwołanie składa się za pośrednictwem przewodniczącego Komisji Dyscyplinarnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

Art. 97 n Ustawy o NIK

1. Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna, po przeprowadzeniu rozprawy, utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie, uchyla orzeczenie w całości lub w części i wydaje nowe orzeczenie albo przekazuje sprawę Komisji Dyscyplinarnej do ponownego rozpatrzenia w innym składzie.
2. Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna może orzec karę surowszą od orzeczonej przez Komisję Dyscyplinarną tylko wówczas, gdy orzeczenie zostało zaskarżone na niekorzyść obwinionego.
3. W postępowaniu przed Odwoławczą Komisją Dyscyplinarną stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu przed Komisją Dyscyplinarną.
4. Prawomocne orzeczenie przekazuje się Prezesowi Najwyższej Izby Kontroli.
5. Od orzeczenia Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej obwinionemu przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

```
graph LR; A[9. WYDANIE ORZECZENIA PRZEZ KOMISJĘ I] --> B[10. WNIESIENIE ODWOŁANIA]; B --> C[11. ROZPATRZENIE SPRAWY PRZEZ KOMISJĘ ODWOŁAWCZĄ II]; C --> D[12. WYDANIE ORZECZENIA PRZEZ KOMISJĘ ODWOŁAWCZĄ]; D --> E[13. SKARGA DO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO];
```

9. WYDANIE ORZECZENIA
PRZEZ KOMISJĘ I

10. WNIESIENIE
ODWOŁANIA

11. ROZPATRZENIE
SPRAWY PRZEZ KOMISJĘ
ODWOŁAWCZĄ II

12. WYDANIE ORZECZENIA
PRZEZ KOMISJĘ ODWOŁAWCZĄ

13. SKARGA DO SĄDU
ADMINISTRACYJNEGO

PRZYDATNE LINKI

❑ INFORMACJE ZE STRONY INTERNETOWEJ NIK

<https://www.nik.gov.pl/kontrole/informacje-podstawowe-kontrole/>

<https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/co-nik-skontroluje-w-2018.html>

❑ PRZYKŁAD ANALIZY POKONTROLNEJ NIK

<https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/uwaga-depresja.html>